

KOMISIJAS REGULA (ES) 2022/720**(2022. gada 10. maijs)****par Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta 3. punkta piemērošanu vertikālo nolīgumu un saskaņotu darbību kategorijām****(Dokuments attiecas uz EEZ)**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes Regulu Nr. 19/65/EEK (1965. gada 2. marts) par Līguma 85. panta 3. punkta piemērošanu atsevišķām līgumu un saskaņotu darbību kategorijām ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 1. pantu,publicējusi šīs regulas projektu ⁽²⁾,

apspriedusies ar Aizliegtu vienošanos un dominējoša stāvokļa padomdevēju komiteju,

tā kā:

- (1) Komisija ar Regulu Nr. 19/65/EEK ir pilnvarota, izmantojot regulu, piemērot Līguma 101. panta 3. punktu noteiktām vertikālo nolīgumu un attiecīgu saskaņotu darbību kategorijām, uz ko attiecas Līguma 101. panta 1. punkts.
- (2) Komisijas Regulā (ES) Nr. 330/2010 ⁽³⁾ ir definēta tādu vertikālo nolīgumu kategorija, attiecībā uz kuriem Komisija uzskata, ka tie parasti atbilst Līguma 101. panta 3. punkta nosacījumiem. Regula (ES) Nr. 330/2010 zaudē spēku 2022. gada 31. maijā, un, kā liecina regulas izvērtējums, pieredze tās piemērošanā ir bijusi kopumā pozitīva. Ņemot vērā minēto pieredzi, kā arī jaunas tirgus tendences, piemēram, e-komercijas pieaugumu, un jaunus vai izplatītākus vertikālo nolīgumu veidus, ir lietderīgi pieņemt jaunu grupu atbrīvojuma regulu.
- (3) Tādu nolīgumu kategorija, attiecībā uz kuriem var uzskatīt, ka tie parasti atbilst Līguma 101. panta 3. punkta nosacījumiem, ietver vertikālos preču vai pakalpojumu pirkšanas vai pārdošanas nolīgumus, ja šos nolīgumus savstarpēji noslēguši nekonkurējoši uzņēmumi, noteikti konkurenti vai tos noslēgušas noteiktas preču mazumtirgotāju apvienības. Tā ietver arī vertikālos nolīgumus, kuros iekļauti papildnoteikumi par intelektuālā īpašuma tiesību nodošanu vai izmantošanu. Ar terminu "vertikālie nolīgumi" būtu jāsaprot arī attiecīgās saskaņotās darbības.
- (4) Lai Līguma 101. panta 3. punktu piemērotu, izmantojot regulu, nav nepieciešams definēt tos vertikālos nolīgumus, uz kuriem var attiekties Līguma 101. panta 1. punkts. Nolīgumu individuālajā novērtējumā saskaņā ar Līguma 101. panta 1. punktu ir jāņem vērā vairāki faktori, jo īpaši tirgus struktūra no piedāvājuma un no pieprasījuma puses.
- (5) Šajā regulā paredzētais grupu atbrīvojums būtu jāattiecinā tikai uz tiem vertikālajiem nolīgumiem, kurus pietiekami droši var uzskatīt par atbilstīgiem Līguma 101. panta 3. punkta nosacījumiem.
- (6) Noteikta veida vertikālie nolīgumi var palielināt ekonomisko efektivitāti ražošanas vai izplatīšanas ķēdē, veicinot labāku koordināciju starp iesaistītajiem uzņēmumiem. Tie jo īpaši var samazināt pušu darījumu un izplatīšanas izmaksas un optimizēt noieta un investīciju līmeni.

⁽¹⁾ OV 36, 6.3.1965.⁽²⁾ OVC 359, 7.9.2021., 1. lpp.⁽³⁾ Komisijas Regula (ES) Nr. 330/2010 (2010. gada 20. aprīlis) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta 3. punkta piemērošanu vertikālu nolīgumu un saskaņotu darbību kategorijām (OV L 102, 23.4.2010., 1. lpp.).

- (7) Varbūtība, ka šāds efektivitātes pieaugums atsvērs konkurenci ierobežojošo ietekmi, ko rada vertikālajos nolīgumos ietvertie ierobežojumi, ir atkarīga no nolīguma pušu tirgus varas pakāpes un jo īpaši no pakāpes, kādā minētie uzņēmumi saskaras ar konkurenci, kuru rada citi tādu preču piegādātāji vai tādu pakalpojumu sniedzēji, kurus to klienti produktu īpašību, cenu vai paredzētā izmantojuma dēļ uzskata par savstarpēji aizstājamiem.
- (8) Ja katram uzņēmumam, kas ir attiecīgā nolīguma puse, tirgus daļa konkrētajā tirgū nepārsniedz 30 % un nolīgums neietver noteiktus nopietnu konkurences ierobežojumu veidus, var prezumēt, ka šis vertikālais nolīgums principā palīdz uzlabot ražošanu vai izplatīšanu un ļauj patērētājiem baudīt pienācīgu daļu no gūtajiem labumiem.
- (9) Virs 30 % tirgus daļas robežlieluma nevar prezumēt, ka vertikālie nolīgumi, kas ietilpst Līguma 101. panta 1. punkta darbības jomā, parasti rada tāda veida un apjoma objektīvas priekšrocības, kas kompensē šo nolīgumu nelabvēlīgo ietekmi uz konkurenci. Vienlaikus netiek prezumēts, ka uz minētajiem vertikālajiem nolīgumiem attiecas Līguma 101. panta 1. punkts vai ka tie neatbilst Līguma 101. panta 3. punkta nosacījumiem.
- (10) Tiešsaistes platformu ekonomika ieņem arvien lielāku nozīmi preču un pakalpojumu izplatīšanā. Uzņēmumi, kas darbojas tiešsaistes platformu ekonomikā, praktizē jaunus uzņēmējdarbības veidus, no kuriem dažus nav viegli kategorizēt, izmantojot jēdzienus, kas tradicionālajā ekonomikā saistās ar vertikālajiem nolīgumiem. Jo īpaši tiešsaistes starpniecības pakalpojumi uzņēmumiem ļauj piedāvāt preces vai pakalpojumus citiem uzņēmumiem vai galapatērētājiem ar mērķi atvieglot tiešu darījumu iniciēšanu starp šādiem uzņēmumiem vai starp šādiem uzņēmumiem un galapatērētājiem. Nolīgumi, kas attiecas uz tiešsaistes starpniecības pakalpojumu sniegšanu, ir vertikālie nolīgumi, tāpēc uz tiem vajadzētu būt iespējai attiecināt šajā regulā noteikto grupu atbrīvojumu, ievērojot regulā paredzētos nosacījumus.
- (11) Šīs regulas vajadzībām būtu jāpielāgo Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2019/1150 (*) izmantotā tiešsaistes starpniecības pakalpojumu definīcija. Konkrēti, lai atspoguļotu Līguma 101. panta darbības jomu, šajā regulā izmantotajā definīcijā būtu jālieto jēdziens “uzņēmumi”. Turklāt definīcijai būtu jāaptver tiešsaistes starpniecības pakalpojumi, kas atvieglo tiešu darījumu iniciēšanu starp uzņēmumiem, kā arī tādi, kas atvieglo tiešu darījumu iniciēšanu starp uzņēmumiem un galapatērētājiem.
- (12) Duālā izplatīšana ir scenārijs, kurā piegādātājs preces vai pakalpojumus pārdod ne tikai augšupējā, bet arī lejupējā līmenī, tādējādi konkurējot ar saviem neatkarīgajiem izplatītājiem. Šajā scenārijā, ja nav stingro ierobežojumu un ar nosacījumu, ka pircējs augšupējā līmenī nekonkurē ar piegādātāju, vertikālā nolīguma potenciālā negatīvā ietekme uz piegādātāja un pircēja konkurenci lejupējā līmenī ir mazāk nozīmīga nekā vertikālā nolīguma potenciālā pozitīvā ietekme uz konkurenci kopumā augšupējā vai lejupējā līmenī. Tāpēc šajā regulā būtu jāparedz atbrīvojums vertikālajiem nolīgumiem, kas tiek noslēgti šādos duālās izplatīšanas scenārijos.
- (13) Informācijas apmaiņa starp piegādātāju un pircēju var sekmēt vertikālo nolīgumu pozitīvo ietekmi uz konkurenci, jo īpaši ražošanas un izplatīšanas procesu optimizāciju. Tomēr duālās izplatīšanas gadījumā noteiktu veidu informācijas apmaiņa var radīt bažas horizontālā līmenī. Tāpēc šajā regulā atbrīvojums attiecībā uz informācijas apmaiņu starp piegādātāju un pircēju duālās izplatīšanas scenārijā būtu jāparedz tikai tad, ja šī informācijas apmaiņa ir gan tieši saistīta ar vertikālā nolīguma īstenošanu, gan noteikti nepieciešama līguma preču vai pakalpojumu ražošanas vai izplatīšanas uzlabošanai.
- (14) Duālās izplatīšanas gadījumā argumentācija par labu vertikālo nolīgumu atbrīvojumam nav spēkā attiecībā uz vertikālajiem nolīgumiem par tiešsaistes starpniecības pakalpojumu sniegšanu, ja tiešsaistes starpniecības pakalpojumu sniedzējs ir arī konkurējošs uzņēmums konkrētajā starpniecoto preču vai pakalpojumu pārdošanas

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1150 (2019. gada 20. jūnijs) par taisnīguma un pārdzamības veicināšanu komerciālajiem lietotājiem paredzētos tiešsaistes starpniecības pakalpojumos (OV L 186, 11.7.2019., 57. lpp.).

tirgū. Ja tiešsaistes starpniecības pakalpojumu sniedzējiem ir šāda hibrīdfunkcija, tiem var būt iespējas un pamudinājums ietekmēt konkurences procesu iznākumu konkrētajā starpniekoto preču vai pakalpojumu pārdošanas tirgū. Tāpēc atbrīvojums tādiem vertikālajiem nolīgumiem šajā regulā nebūtu jāparedz.

- (15) Šajā regulā nebūtu jāparedz atbrīvojums tādiem vertikālajiem nolīgumiem, kas ietver ierobežojumus, kuri varētu ierobežot konkurenci un kaitēt patērētājiem vai kuri nav obligāti vajadzīgi efektivitātes pieauguma panākšanai. Konkrēti, šajā regulā paredzētais grupu atbrīvojums nebūtu jāattiecinā uz vertikālajiem nolīgumiem, kuros ietverti noteiktu veidu nopietni konkurences ierobežojumi, tādi kā minimālās un fiksētās tālākpārdošanas cenas, noteiktu veidu teritoriālā aizsardzība, tai skaitā liegums efektīvi izmantot internetu pārdošanai, vai noteikti tiešsaistes reklāmas ierobežojumi. Līdz ar to šajā regulā paredzētais grupu atbrīvojums būtu jāattiecinā uz tiešsaistes pārdošanas un tiešsaistes reklāmas ierobežojumiem tikai ar nosacījumu, ka šo ierobežojumu mērķis nav tieši vai netieši, atsevišķi vai kopā ar citiem pušu kontrolē esošiem faktoriem liegt pircējam vai tā klientiem efektīvi izmantot internetu līguma preču vai pakalpojumu pārdošanai konkrētās teritorijās vai konkrētiem klientiem vai pilnībā liegt izmantot kādu tiešsaistes reklāmas kanālu, piemēram, cenu salīdzināšanas pakalpojumus vai reklāmu izvietošanu meklētājos. Piemēram, šajā regulā paredzētais grupu atbrīvojums nebūtu jāattiecinā uz tādiem tiešsaistes pārdošanas ierobežojumiem, kuru mērķis ir būtiski samazināt līguma preču vai pakalpojumu kopējo tiešsaistes pārdošanas apjomu konkrētajā tirgū vai patērētāju iespējas nopirkt līguma preces vai pakalpojumus tiešsaistē. Kādu ierobežojumu atzīstot par stingro ierobežojumu 4. panta e) punkta nozīmē, var ņemt vērā ierobežojuma saturu un kontekstu, bet nebūtu jāņem vērā specifiski tirgus apstākļi vai pušu individuālās iezīmes.
- (16) Šajā regulā paredzētais atbrīvojums nebūtu jāattiecinā uz ierobežojumiem, par kuriem nevar pietiekami droši pieņemt, ka tie atbilst Līguma 101. panta 3. punkta nosacījumiem. Lai jo īpaši nodrošinātu piekļuvi konkrētajam tirgum un tajā novērstu aizliegtu vienošanos, uz grupu atbrīvojumu būtu jāattiecinā noteikti nosacījumi. Tālab atbrīvojums attiecībā uz nekonkurēšanas saistībām būtu jāattiecinā tikai uz saistībām, kuru ilgums nepārsniedz piecus gadus. Turklāt no šīs regulas piemērošanas jomas būtu jāizslēdz saistības, kas selektīvās izplatīšanas sistēmas dalībniekiem liedz pārdot konkrētu konkurējošu piegādātāju zīmolu produktus. No šīs regulas piemērošanas jomas būtu jāizslēdz arī mazumtirdzniecības paritātes saistības, kas tiešsaistes starpniecības pakalpojumu pircējiem liedz piedāvāt, pārdot vai tālākpārdot preces vai pakalpojumus galalietotājiem saskaņā ar izdevīgākiem nosacījumiem, izmantojot konkurējošus tiešsaistes starpniecības pakalpojumus.
- (17) Šajā regulā paredzētie tirgus daļas ierobežojumi, noteiktu vertikālo nolīgumu neatbrīvošana un nosacījumi principā nodrošinās, ka nolīgumi, uz kuriem attiecas grupu atbrīvojums, iesaistītajiem uzņēmumiem neļaus likvidēt konkurenci attiecībā uz attiecīgo preču vai pakalpojumu būtisku daļu.
- (18) Komisija saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2003 (°) 29. panta 1. punktu var atsaukt šīs regulas atbrīvojuma piemērošanu, ja konkrētā gadījumā tā konstatē, ka nolīgums, uz kuru attiecas šajā regulā paredzētais grupu atbrīvojums, tomēr rada tādu ietekmi, kas nav saderīga ar Līguma 101. panta 3. punktu. Dalībvalsts konkurences iestāde var atsaukt šīs regulas atbrīvojuma piemērošanu, ja ir izpildīti Regulas (EK) Nr. 1/2003 29. panta 2. punkta nosacījumi.
- (19) Ja Komisija vai dalībvalsts konkurences iestāde atsauc šīs regulas atbrīvojuma piemērošanu, tai ir pienākums pierādīt, ka attiecīgais vertikālais nolīgums ietilpst Līguma 101. panta 1. punkta darbības jomā un ka šis nolīgums neatbilst vismaz vienam no četriem Līguma 101. panta 3. punkta nosacījumiem.
- (20) Nosakot, vai saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1/2003 29. pantu būtu atsaucama šīs regulas atbrīvojuma piemērošana, īpaši svarīga nozīme ir konkurenci ierobežojošajai ietekmei, kuru var radīt vertikālo nolīgumu paralēli tīkli ar līdzīgu ietekmi un kuras dēļ tiek būtiski ierobežota piekļuve konkrētajam tirgum vai konkurence tajā. Šāda kumulatīva ietekme var jo īpaši rasties ekskluzīvas izplatīšanas, ekskluzīvas piegādes, selektīvas izplatīšanas, paritātes saistību vai nekonkurēšanas saistību gadījumā.

(°) Padomes Regula (EK) Nr. 1/2003 (2002. gada 16. decembris) par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti Līguma 81. un 82. pantā (OV L 1, 4.1.2003., 1. lpp.).

- (21) Lai stiprinātu tādu vertikālo nolīgumu paralēlo tīklu pārraudzību, kuriem ir līdzīga konkurenci ierobežojoša ietekme un kuri aptver vairāk nekā 50 % no attiecīgā tirgus, Komisija, izmantojot regulu, var noteikt, ka šo regulu nepiemēro vertikālajiem nolīgumiem, kas ietver īpašus ierobežojumus, kuri attiecas uz attiecīgo tirgu, un tādējādi pilnībā atjaunot Līguma 101. panta piemērošanu šādiem nolīgumiem,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Definīcijas

1. Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- a) "vertikālais nolīgums" ir nolīgums vai saskaņota darbība starp diviem vai vairākiem uzņēmumiem, no kuriem katrs nolīguma vai saskaņotās darbības vajadzībām darbojas citā ražošanas vai izplatīšanas ķēdes posmā, un kas attiecas uz nosacījumiem, ar kādiem puses var pirkt, pārdot vai tālākpārdot konkrētas preces vai pakalpojumus;
- b) "vertikālais ierobežojums" ir konkurences ierobežojums vertikālajā nolīgumā, uz kuru attiecas Līguma 101. panta 1. punkts;
- c) "konkurējošs uzņēmums" ir faktiskis vai potenciāls konkurents; "faktisks konkurents" ir uzņēmums, kas darbojas tajā pašā konkrētajā tirgū; "potenciāls konkurents" ir uzņēmums, kurš tad, ja vertikālā nolīguma nebūtu, ne tikai teorētiski, bet reāli varētu īsā laikā veikt vajadzīgās papildu investīcijas vai segt citas nepieciešamās izmaksas, lai ieietu konkrētajā tirgū;
- d) "piegādātājs" – ietver arī uzņēmumus, kas sniedz tiešsaistes starpniecības pakalpojumus;
- e) "tiešsaistes starpniecības pakalpojumi" ir informācijas sabiedrības pakalpojumi Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2015/1535 ⁽⁶⁾ 1. panta 1. punkta b) apakšpunkta nozīmē, kas uzņēmumiem dod iespēju piedāvāt preces vai pakalpojumus:
 - i) citiem uzņēmumiem, tādējādi atvieglojot tiešo darījumu iniciēšanu starp šādiem uzņēmumiem; vai
 - ii) galapatērētājiem, tādējādi atvieglojot tiešo darījumu iniciēšanu starp minētajiem uzņēmumiem un galapatērētājiem; neatkarīgi no tā, vai un kur darījumi galu galā tiek noslēgti;
- f) "nekonkurēšanas saistības" ir tiešas vai netiešas saistības, kas pircējam liedz ražot, pirkt, pārdot vai tālākpārdot preces vai pakalpojumus, kuri konkurē ar līguma precēm vai pakalpojumiem, vai jebkuras tiešas vai netiešas saistības pircējam pirkt no piegādātāja vai no piegādātāja norādīta uzņēmuma vairāk nekā 80 % no pircēja kopējā līguma preču vai pakalpojumu un to aizstājēju pirkumu apjoma konkrētajā tirgū, ko aprēķina pēc pirkumu vērtības iepriekšējā kalendārajā gadā vai, ja to paredz nozares parastā prakse, pēc pirkumu apjoma iepriekšējā kalendārajā gadā;
- g) "selektīva izplatīšanas sistēma" ir izplatīšanas sistēma, kurā piegādātājs apņemas līguma preces vai pakalpojumus tieši vai netieši pārdot tikai pēc konkrētiem kritērijiem izvēlētiem izplatītājiem un kurā šie izplatītāji apņemas teritorijā, kuru piegādātājs rezervējis šai sistēmai, attiecīgās preces vai pakalpojumus nepārdot nepilnvarotiem izplatītājiem;
- h) "ekskluzīva izplatīšanas sistēma" ir izplatīšanas sistēma, kurā piegādātājs teritoriju vai klientu grupu iedala ekskluzīvi sev vai lielākais pieciem pircējiem un ierobežo visu savu pārējo pircēju iespējas aktīvi pārdot ekskluzīvajā teritorijā vai ekskluzīvajai klientu grupai;

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2015/1535 (2015. gada 9. septembris), ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko noteikumu un Informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu jomā (OV L 241, 17.9.2015., 1. lpp.).

- i) "intelektuālā īpašuma tiesības" ir rūpnieciskā īpašuma tiesības, zinātība, autortiesības un blakustiesības;
 - j) "zinātība" ir nepatentētas praktiskās informācijas kopums, kas izriet no piegādātāja pieredzes un veiktās testēšanas un ir slepens, būtisks un konkretizēts; "slepens" nozīmē, ka zinātība nav vispārzināma vai nav viegli pieejama; "būtisks" nozīmē, ka zinātība ir svarīga un nodēriģa pircējam līguma preču vai pakalpojumu lietošanā, pārdošanā vai tālāk pārdošanā; "konkretizēts" nozīmē, ka zinātība ir aprakstīta pietiekami pilnīgi, lai būtu iespējams pārliecināties, ka tā atbilst slepenības un būtiskuma kritērijiem;
 - k) "pircējs" – ietver uzņēmumus, kas saskaņā ar nolīgumu, uz kuru attiecas Līguma 101. panta 1. punkts, pārdod preces vai pakalpojumus citu uzņēmumu uzdevumā;
 - l) "aktīvā pārdošana" ir aktīva vērsšanās pie klientiem ar apmeklējumiem, vēstulēm, e-pastiem, zvaniem vai citiem tiešās komunikācijas veidiem vai ar mērķorientētu bezsaistes vai tiešsaistes reklāmu un tirdzniecības veicināšanas pasākumiem, piemēram, izmantojot drukātos vai digitālos medijus, tai skaitā tiešsaistes medijus, cenu salīdzināšanas pakalpojumus vai reklāmu meklētājos, kas vērsti uz klientiem konkrētās teritorijās vai klientu grupās, tādas vietas ekspluatēšana, kuras augstākā līmeņa domēna nosaukums atbilst konkrētām teritorijām, vai tādu valodu izvēles iespēju piedāvāšana vietnē, kuras parasti tiek lietotas konkrētās teritorijās, ja tās atšķiras no valodām, kuras parasti tiek lietotas teritorijā, kurā iedibināts pircējs;
 - m) "pasīvā pārdošana" ir pārdošana pēc individuālu klientu pašiniciatīvas pieprasījumiem, tai skaitā preču piegāde vai pakalpojumu sniegšana klientam gadījumos, kad pārdošanas darījums nav ticis iniciēts, aktīvi vērstoties pie konkrētā klienta, klientu grupas vai teritorijas, un ietver pārdošanu, kas ir rezultāts dalībai publiskajā iepirkumā vai privātā konkursā.
2. Šajā regulā termini "uzņēmums", "piegādātājs" un "pircējs" ietver to attiecīgos saistītos uzņēmumus.

"Saistītie uzņēmumi" ir:

- a) uzņēmumi, kuros kādai no nolīguma pusēm tieši vai netieši ir:
 - i) pilnvaras izmantot vairāk nekā pusi balsstiesību; vai
 - ii) pilnvaras iecelt vairāk nekā pusi uzraudzības padomes, valdes vai uzņēmuma likumīgās pārstāvības struktūru locekļu; vai
 - iii) tiesības vadīt uzņēmuma darījumus; vai
- b) uzņēmumi, kuriem attiecībā uz kādu no nolīguma pusēm tieši vai netieši ir a) apakšpunktā uzskaitītās tiesības vai pilnvaras; vai
- c) uzņēmumi, kuros b) apakšpunktā minētajiem uzņēmumiem tieši vai netieši ir a) apakšpunktā uzskaitītās tiesības vai pilnvaras; vai
- d) uzņēmumi, kuros kādai no nolīguma pusēm kopā ar vienu vai vairākiem a), b) vai c) apakšpunktā minētajiem uzņēmumiem vai kuros diviem vai vairākiem pēdējiem minētajiem uzņēmumiem kopīgi ir a) apakšpunktā uzskaitītās tiesības vai pilnvaras; vai
- e) uzņēmumi, kuros a) apakšpunktā uzskaitītās tiesības vai pilnvaras kopīgi ir:
 - i) nolīguma pusēm vai attiecīgajiem saistītajiem uzņēmumiem, kas minēti a) līdz d) apakšpunktā; vai
 - ii) vienai vai vairākām nolīguma pusēm vai vienam vai vairākiem ar tām saistītajiem uzņēmumiem, kas minēti a) līdz d) apakšpunktā, un vienai vai vairākām trešām personām.

2. pants

Atbrīvojums

1. Atbilstoši Līguma 101. panta 3. punktam un ievērojot šīs regulas noteikumus, ar šo tiek noteikts, ka vertikālajiem nolīgumiem nepiemēro Līguma 101. panta 1. punktu. Šo atbrīvojumu piemēro tiktāl, ciktāl minētie nolīgumi ietver vertikālos ierobežojumus.

2. Šā panta 1. punktā paredzēto atbrīvojumu vertikālajiem nolīgumiem starp uzņēmumu apvienību un atsevišķu dalībnieku vai starp šādu apvienību un atsevišķu piegādātāju piemēro tikai tad, ja visi apvienības dalībnieki ir preču mazumtirgotāji un ja nevienam no apvienības dalībniekiem kopā ar saistītajiem uzņēmumiem kopējais gada apgrozījums nepārsniedz 50 miljonus EUR. Šī regula attiecas uz šādu apvienību vertikālajiem nolīgumiem, neskarot Līguma 101. panta piemērošanu apvienības dalībnieku horizontālajiem nolīgumiem vai apvienības pieņemtiem lēmumiem.
3. Šā panta 1. punktā paredzēto atbrīvojumu piemēro vertikālajiem nolīgumiem, kuri ietver noteikumus attiecībā uz intelektuālā īpašuma tiesību nodošanu pircējam vai intelektuālā īpašuma tiesību izmantošanu, ko veic pircējs, ar nosacījumu, ka minētie noteikumi nav šo nolīgumu galvenais priekšmets un ir tieši saistīti ar preču vai pakalpojumu izmantošanu, pārdošanu vai tālākpārdošanu, ko veic pircējs vai tā klienti. Atbrīvojumu piemēro ar nosacījumu, ka minētie noteikumi attiecībā uz līguma precēm vai pakalpojumiem neietver konkurences ierobežojumus, kuru mērķis ir tāds pats kā vertikālajiem ierobežojumiem, uz kuriem atbrīvojums saskaņā ar šo regulu neattiecas.
4. Šā panta 1. punktā paredzētais atbrīvojums nav piemērojams vertikālajiem nolīgumiem starp konkurējošiem uzņēmumiem. Tomēr atbrīvojumu piemēro, ja konkurējošie uzņēmumi noslēdz vertikālo nolīgumu, kas nav abpusējs, un ir izpildīts kāds no šiem nosacījumiem:
 - a) piegādātājs darbojas kā ražotājs, importētājs vai vairumtirgotājs augšupējā līmenī un kā preču importētājs, vairumtirgotājs vai mazumtirgotājs lejupējā līmenī, savukārt pircējs ir importētājs, vairumtirgotājs vai mazumtirgotājs lejupējā līmenī un nav konkurējošs uzņēmums augšupējā līmenī, kurā tas pērk līguma preces; vai
 - b) piegādātājs ir pakalpojumu sniedzējs vairākos tirdzniecības līmeņos, savukārt pircējs sniedz savus pakalpojumus mazumtirdzniecības līmenī un nav konkurējošs uzņēmums tajā tirdzniecības līmenī, kurā tas pērk līguma pakalpojumus.
5. Uzņēmumus, kas noteikti 4. punkta a) un b) apakšpunktā, nepiemēro tādai informācijas apmaiņai starp piegādātāju un pircēju, kura nav tieši saistīta ar vertikālā nolīguma īstenošanu un/vai nav noteikti nepieciešama līguma preču vai pakalpojumu ražošanas vai izplatīšanas uzlabošanai.
6. Uzņēmumus, kas noteikti 4. punkta a) un b) apakšpunktā, nepiemēro vertikālajiem nolīgumiem par tiešsaistes starpniecības pakalpojumu sniegšanu, ja tiešsaistes starpniecības pakalpojumu sniedzējs ir arī konkurējošs uzņēmums konkrētajā starpniekoto preču vai pakalpojumu pārdošanas tirgū.
7. Šo regulu nepiemēro vertikālajiem nolīgumiem, uz kuru priekšmetu attiecas kāda cita grupu atbrīvojuma regula, ja vien attiecīgajā regulā nav noteikts citādi.

3. pants

Tirgus daļas robežlielums

1. Atbrīvojumu, kas paredzēts 2. pantā, piemēro ar nosacījumu, ka piegādātāja tirgus daļa konkrētajā tirgū, kurā tas pārdod līguma preces vai pakalpojumus, nepārsniedz 30 %, un pircēja tirgus daļa konkrētajā tirgū, kurā tas pērk līguma preces vai pakalpojumus, nepārsniedz 30 %.
2. Attiecībā uz 1. punktu, ja uzņēmums saskaņā ar daudzpusēju nolīgumu pērk līguma preces vai pakalpojumus no vienas minētā nolīguma puses un pārdod līguma preces vai pakalpojumus citai minētā nolīguma pusei, tad, lai varētu piemērot 2. pantā paredzēto atbrīvojumu, pirmā uzņēmuma tirgus daļai ir jāatbilst minētajā punktā noteiktajam tirgus daļas robežlielumam gan šā uzņēmuma pircēja, gan piegādātāja statusā.

4. pants

Ierobežojumi, kas liedz piemērot grupu atbrīvojumu, jeb stingrie ierobežojumi

Atbrīvojumu, kas paredzēts 2. pantā, nepiemēro vertikālajiem nolīgumiem, kuru mērķis tieši vai netieši, atsevišķi vai kopā ar citiem pušu kontrolē esošiem faktoriem ir:

- a) ierobežot pircēja spēju noteikt pārdošanas cenu, neskarot piegādātāja iespēju noteikt maksimālo pārdošanas cenu vai ieteikt pārdošanas cenu ar nosacījumu, ka tā jebkuras puses spiediena vai piedāvāto pamudinājumu dēļ nekļūst par fiksēto vai minimālo pārdošanas cenu;
- b) ja piegādātājs izmanto ekskluzīvu izplatīšanas sistēmu, ierobežot to, kādā teritorijā vai kādiem klientiem ekskluzīvais izplatītājs var aktīvi vai pasīvi pārdot līguma preces vai pakalpojumus, izņemot, ja mērķis ir:
 - i) ierobežot aktīvo pārdošanu, ko veic ekskluzīvais izplatītājs un tā tiešie klienti tādā teritorijā vai tādai klientu grupai, kura rezervēta piegādātājam vai kuru piegādātājs ekskluzīvi iedalījis lielākais pieciem citiem ekskluzīvajiem izplatītājiem;
 - ii) ierobežot aktīvo vai pasīvo pārdošanu, ko veic ekskluzīvais izplatītājs un tā klienti nepilnvarotiem izplatītājiem, kas atrodas teritorijā, kurā piegādātājs izmanto selektīvu līguma preču vai pakalpojumu izplatīšanas sistēmu;
 - iii) noteikt ierobežojumus attiecībā uz ekskluzīvā izplatītāja iedibinājuma vietu;
 - iv) ierobežot aktīvo vai pasīvo pārdošanu galalietotājiem, ko veic ekskluzīvais izplatītājs, kas darbojas vairumtirdzniecības līmenī;
 - v) ierobežot ekskluzīvā izplatītāja spēju aktīvi vai pasīvi pārdot sastāvdaļas, kas tiek piegādātas iestrādāšanai precēs, tādiem klientiem, kuri tās izmantotu tāda paša veida preču ražošanai, ko ražo piegādātājs;
- c) ja piegādātājs izmanto selektīvu izplatīšanas sistēmu,
 - i) ierobežot, kādā teritorijā vai kādiem klientiem selektīvās izplatīšanas sistēmas dalībnieki var aktīvi vai pasīvi pārdot līguma preces vai pakalpojumus, izņemot, ja mērķis ir:
 - 1) ierobežot aktīvo pārdošanu, ko veic selektīvās izplatīšanas sistēmas dalībnieki un to tiešie klienti tādā teritorijā vai tādai klientu grupai, kura rezervēta piegādātājam vai kuru piegādātājs ekskluzīvi iedalījis lielākais pieciem ekskluzīvajiem izplatītājiem;
 - 2) ierobežot aktīvo vai pasīvo pārdošanu, ko veic selektīvās izplatīšanas sistēmas dalībnieki un to klienti nepilnvarotiem izplatītājiem, kas atrodas teritorijā, kurā tiek izmantota selektīvā izplatīšanas sistēma;
 - 3) noteikt ierobežojumus attiecībā uz selektīvās izplatīšanas sistēmas dalībnieku iedibinājuma vietu;
 - 4) ierobežot aktīvo vai pasīvo pārdošanu galalietotājiem, ko veic selektīvās izplatīšanas sistēmas dalībnieki, kas darbojas vairumtirdzniecības līmenī;
 - 5) ierobežot spēju aktīvi vai pasīvi pārdot sastāvdaļas, kas tiek piegādātas iestrādāšanai precēs, tādiem klientiem, kuri tās izmantotu tāda paša veida preču ražošanai, ko ražo piegādātājs;
 - ii) ierobežot savstarpējas piegādes starp selektīvās izplatīšanas sistēmas dalībniekiem, kas darbojas tajā pašā vai citā tirdzniecības līmenī;
 - iii) ierobežot aktīvo vai pasīvo pārdošanu galalietotājiem, ko veic selektīvās izplatīšanas sistēmas dalībnieki, kas darbojas mazumtirdzniecības līmenī, neskarot c) punkta i) apakšpunkta 1) un 3) punktu;

- d) ja piegādātājs neizmanto ne ekskluzīvu izplatīšanas sistēmu, ne selektīvu izplatīšanas sistēmu – ierobežot, kādā teritorijā vai kādiem klientiem pircējs var aktīvi vai pasīvi pārdot līguma preces vai pakalpojumus, izņemot, ja mērķis ir:
- i) ierobežot aktīvo pārdošanu, ko veic pircējs un tā tiešie klienti tādā teritorijā vai tādai klientu grupai, kura rezervēta piegādātājam vai kuru piegādātājs ekskluzīvi iedalījis lielākais pieciem citiem ekskluzīvajiem izplatītājiem;
 - ii) ierobežot aktīvo vai pasīvo pārdošanu, ko veic pircējs un tā klienti nepilnvarotiem izplatītājiem, kas atrodas teritorijā, kurā piegādātājs izmanto selektīvu līguma preču vai pakalpojumu izplatīšanas sistēmu;
 - iii) noteikt ierobežojumus attiecībā uz pircēja iedibinājuma vietu;
 - iv) ierobežot aktīvo vai pasīvo pārdošanu galalietotājiem, ko veic pircējs, kas darbojas vairumtirdzniecības līmenī;
 - v) ierobežot pircēja spēju aktīvi vai pasīvi pārdot sastāvdaļas, kas tiek piegādātas iestrādāšanai precēs, tādiem klientiem, kuri tās izmantotu tāda paša veida preču ražošanai, ko ražo piegādātājs;
- e) liegt pircējam vai tā klientiem efektīvi izmantot internetu līguma preču vai pakalpojumu pārdošanai, ja tādējādi b), c) vai d) punkta nozīmē tiek ierobežots, kādā teritorijā vai kādiem klientiem var tikt pārdotas līguma preces vai pakalpojumi, neskarot iespēju noteikt pircējam:
- i) citus tiešsaistes pārdošanas ierobežojumus; vai
 - ii) tiešsaistes reklāmas ierobežojumus, kuru mērķis nav pilnībā liegt izmantot kādu tiešsaistes reklāmas kanālu;
- f) pēc sastāvdaļu piegādātāja un šīs sastāvdaļas iestrādājošā pircēja vienošanās ierobežot piegādātāja spēju pārdot sastāvdaļas kā rezerves daļas galalietotājiem, remontētājiem, vairumtirgotājiem vai citiem pakalpojumu sniedzējiem, kurus pircējs nav pilnvarojis remontēt vai apkalpot šīs preces.

5. pants

Izslēgtie ierobežojumi

1. Atbrīvojumu, kas paredzēts 2. pantā, nepiemēro šādām vertikālajos nolīgumos ietvertām saistībām:
 - a) jebkādas tiešas vai netiešas nekonkurēšanas saistības, kuru ilgums ir nenoteikts vai pārsniedz piecus gadus;
 - b) jebkādas tiešas vai netiešas saistības, kas pircējam liedz pēc nolīguma darbības beigām ražot, pirkt, pārdot vai tālākpārdot preces vai pakalpojumus;
 - c) jebkādas tiešas vai netiešas saistības, kas selektīvas izplatīšanas sistēmas dalībniekiem liedz pārdot konkrētu konkurējošu piegādātāju zīmolu produktus;
 - d) jebkādas tiešas vai netiešas saistības, kas tiešsaistes starpniecības pakalpojumu pircējiem liedz piedāvāt, pārdot vai tālākpārdot preces vai pakalpojumus galalietotājiem ar izdevīgākiem nosacījumiem, izmantojot konkurējošus tiešsaistes starpniecības pakalpojumus.
2. Atkāpjoties no 1. punkta a) apakšpunkta, līguma piecu gadu ierobežojums nav piemērojams, ja pircējs līguma preces vai pakalpojumus pārdod no telpām un zemes, kas pieder piegādātājam vai ko piegādātājs nomā no trešām personām, kuras nav saistītas ar pircēju, ar nosacījumu, ka nekonkurēšanas saistību ilgums nepārsniedz periodu, kādā pircējs izmanto attiecīgās telpas un zemi.
3. Atkāpjoties no 1. punkta b) apakšpunkta, 2. pantā paredzēto atbrīvojumu piemēro visām tiešām vai netiešām saistībām, kas pircējam liedz pēc nolīguma darbības beigām ražot, pirkt, pārdot vai tālākpārdot attiecīgās preces vai pakalpojumus, ja ir izpildīti visi šie nosacījumi:
 - a) saistības attiecas uz precēm vai pakalpojumiem, kas konkurē ar līguma precēm vai pakalpojumiem;

- b) saistības attiecas vienīgi uz tām telpām un to zemi, kur pircējs darbojies līguma darbības laikā;
- c) saistības ir obligāti vajadzīgas, lai aizsargātu zinātību, ko piegādātājs nodevis pircējam;
- d) saistību ilgums nepārsniedz vienu gadu pēc nolīguma darbības beigām.

Šā panta 1. punkta b) apakšpunkts neskar iespēju noteikt beztermiņa ierobežojumu par tādas zinātības izmantošanu un izpaušanu, kas nav vispārpieejama.

6. pants

Atbrīvojuma atsaukšana individuālos gadījumos

1. Ievērojot Regulas (EK) Nr. 1/2003 29. panta 1. punktu, Komisija var atsaukt šīs regulas atbrīvojuma piemērošanu, ja tā konkrētā gadījumā konstatē, ka vertikālais nolīgums, kuram piemērojams šīs regulas 2. pantā paredzētais atbrīvojums, tomēr rada tādu ietekmi, kas nav saderīga ar Līguma 101. panta 3. punktu. Šāda ietekme var rasties, piemēram, gadījumos, kad konkrētais tiešsaistes starpniecības pakalpojumu piedāvājuma tirgus ir ļoti koncentrēts un šo pakalpojumu sniedzēju savstarpējo konkurenci ierobežo kumulatīvā ietekme, kuru rada līdzīgu nolīgumu paralēli tīkli, kas ierobežo tiešsaistes starpniecības pakalpojumu pircēju iespējas to tiešās pārdošanas kanālos piedāvāt, pārdot vai tālākpārdot galalietotājiem preces vai pakalpojumus ar izdevīgākiem nosacījumiem.

2. Dalībvalsts konkurences iestāde var atsaukt šīs regulas atbrīvojuma piemērošanu, ja ir izpildīti Regulas (EK) Nr. 1/2003 29. panta 2. punkta nosacījumi.

7. pants

Regulas nepiemērošana

Ja līdzīgu vertikālo ierobežojumu paralēlie tīkli aptver vairāk nekā 50 % no konkrētā tirgus, Komisija saskaņā ar Regulas Nr. 19/65/EEK 1.a pantu var, izmantojot regulu, noteikt, ka šo regulu nepiemēro vertikālajiem nolīgumiem, kas ietver konkrētus ierobežojumus, kuri attiecas uz minēto tirgu.

8. pants

Tirgus daļas robežlieluma piemērošana

Lai piemērotu 3. pantā paredzētos tirgus daļas robežlielumus, piemēro šādus noteikumus:

- a) piegādātāja tirgus daļu aprēķina, pamatojoties uz datiem par tirgū pārdoto produktu vērtību, un pircēja tirgus daļu aprēķina, pamatojoties uz datiem par tirgū iepirkto produktu vērtību. Ja dati par tirgū pārdoto vai tirgū iepirkto produktu vērtību nav pieejami, attiecīgā uzņēmuma tirgus daļas noteikšanai var izmantot aplēses, kas pamatojas uz citu uzticamu tirgus informāciju, tai skaitā par tirgū pārdoto un tirgū iepirkto produktu apjomu;
- b) tirgus daļas aprēķina, pamatojoties uz iepriekšējā kalendārā gada datiem;
- c) piegādātāja tirgus daļa ietver preces vai pakalpojumus, kas pārdošanas nolūkā tiek piegādāti vertikāli integrētiem izplatītājiem;
- d) ja tirgus daļa sākotnēji nepārsniedz 30 %, bet vēlāk pārsniedz šo līmeni, 2. pantā paredzēto atbrīvojumu turpina piemērot divus turpmākos kalendāros gadus pēc gada, kad pirmoreiz pārsniegts 30 % robežlielums;
- e) tirgus daļu, kas ir 1. panta 2. punkta otrās daļas e) apakšpunktā minētajiem uzņēmumiem, sadala vienlīdzīgi uz katru uzņēmumu, kuram ir minētās daļas a) apakšpunktā uzskaitītās tiesības vai pilnvaras.

*9. pants***Apgrozījuma robežlieluma piemērošana**

1. Lai aprēķinātu kopējo gada apgrozījumu 2. panta 2. punkta nozīmē, summē attiecīgās vertikālā nolīguma puses un ar to saistīto uzņēmumu iepriekšējā finanšu gada apgrozījumu par visām precēm un pakalpojumiem, atskaitot visus nodokļus un nodevas. Šajā aprēķinā neņem vērā darījumus starp vertikālā nolīguma pusi un ar to saistītajiem uzņēmumiem un darījumus starp saistītajiem uzņēmumiem.
2. Atbrīvojumu, kas paredzēts 2. pantā, turpina piemērot, ja jebkurā divu secīgu finanšu gadu periodā kopējā gada apgrozījuma robežlielums nav pārsniegts par vairāk kā 10 %.

*10. pants***Pārejas laiks**

Līguma 101. panta 1. punktā noteikto aizliegumu no 2022. gada 1. jūnija līdz 2023. gada 31. maijam nepiemēro attiecībā uz nolīgumiem, kuri jau bija spēkā 2022. gada 31. maijā un kuri neatbilst atbrīvojuma nosacījumiem, kas paredzēti šajā regulā, bet kuri 2022. gada 31. maijā atbilda Regulā (ES) Nr. 330/2010 paredzētajiem atbrīvojuma nosacījumiem.

*11. pants***Spēkā esības periods**

Šī regula stājas spēkā 2022. gada 1. jūnijā.

Tā zaudē spēku 2034. gada 31. maijā.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2022. gada 10. maijā

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN